

CHILD SURGERY – Viet Nam

Intermezzo.

Komend weekeind gaan we terug naar Ha Giang. Onze orthopeed gaat zijn patienten checken, gips eraf en misschien weer erop. Hetzelfde verhaal als waar ik begin juni de columns begon, alleen toen in Lao Cai. Maar nu eerst wat anders.

Ik schrijf weer in de auto en raak dank zij het bochtenwerk steeds verdikkie naastliggende toetsen. Vandaag, dinsdag, komen we laat weer in Hanoi aan, terug van een gemengd rondreisje. Deels toeristisch, deels voor onze stichting. Het begon afgelopen donderdag, relaxt na het middageten op pad gaand naar Mai Chau waar we in een traditionele paalwoning onderdak kregen. De eigenaar begon er een homestay en zo proefden wij van dichtbij een authentiek stukje Vietnam.

Ons eerste doel was Dien Bien Phu waar in 1954 de Fransen eruit gekacheld werden. Vorig jaar hebben we hier voor het eerst een project uitgevoerd (nr. 9), een kunststukje omdat we volledig verrast werden door een buitengewoon grote belangstelling. De planning was voor 100 kinderen maar het werden er 189. Op onze website staat er in het projectenarchief meer over. Nu 1,5 jaar later wilden we wel eens wat patienten bekijken om wat meer van het operatie effect op lange termijn te zien. De overheid hielp ons met het afspraken maken met de families, ze hadden er een aantal van opgeroepen. Bij de eerste twee sloeg ons de schrik om het hart, dat werd een behoorlijke confrontatie. Twee patienten die aan hun voeten waren geholpen hadden in het geheel geen effect ervan ondervonden of hadden er zelfs pijn bij het lopen aan over gehouden. Onze artsen werden er direct van op de hoogte gesteld en we beraden ons op een vervolg behandeling, mogelijk in het revalidatie centrum in Thai Nguyen. Wat ging hier nu mis? Beiden kwamen uit hetzelfde veraf gelegen dorp. Zeer slecht bereikbaar. Het laatste stuk kost een uur lopen. Adequaat contact onderhouden zit er dan bijna niet in. De nazorg na de terugkeer van onze orthopeed sloot niet aan op de werkelijke behoefte. We hebben nog geen volgend project voor Dien Bien Phu in de planning en ik ben erg blij dat we ze er nu al uit hebben kunnen vissen. Dit was niet de bedoeling van ons project. Waarom ik dit verhaal vertel? Het behoort tot de werkelijkheid en u mag die weten. We pretenderen immers volledige openheid te geven. Voor beiden kinderen zit er nog genoeg in het vat.

Tussen Dien Bien Phu en de volgende overnachting stopten we in Mung Chau en konden er twee kinderen bekijken. Een was aan brandletsel geholpen en we konden hem in hun woning bezoeken. Het lag aan de doorgaande weg tegen een steile helling op. Met een klauterpartij over een ruwstenen uitgeslepen pad bereikten we hijgend hun 3,5x5 m huisje, eigenlijk een kamer met een afgesloten bergkloof waar ook de kookplaats was. Vader had al eerder de benen genomen, daar was oma met al haar gebreken voor in de plaats gekomen. Moeder wist als dagloner (lossen en laden van auto's) met 1,5 euro per dag de boel draaiend te houden.

Zoonlief had als klein kind (alleen thuis) met een aansteker gespeeld en de plastic klamboe aangestoken. De hulppost lag 30 Km verderop en was door geldgebrek niet te bereiken. Eerste hulp bestond uit zout water. 12 jaar later belandt hij dan op ons pad en wordt met succes behandeld.

Daags erop ontmoetten we in Lai Chau een jongen wiens rechter mondhoek tot ca 4 cm in zijn wang doorliep. Het werd in 2007 gehecht en heeft nu nog een min of meer cosmetische correctie nodig. Voor ons staat functionaliteit voorop, in dit geval werk ik hier graag aan mee. Op school werd hij geplaagd en ook zijn meester had een hekel aan hem. Thuis hielp

hij toen maar verder mee op het landje. Nu zit hij weer op school en vinden de kinderen hem "handsome". Schuw en met nauwelijks hoorbare stem beantwoordt hij onze vragen. Zijn oom zegt dat hij thuis wel blij en luidruchtig kan zijn.

's Middags zochten we een meisje op in de commune waar ze woonde. Dit werd een uitje op zich. 40 Km van Lai Chau af ontmoetten we eerst een beambte van DOLISA (het overheids orgaan waarmee we samenwerken), ze nam ons mee van de grote weg af. Op gegeven moment moesten we de auto laten staan en wandelden we

een half uur. Een open dal ontvouwde zich voor ons, een rivier erdoorheen. In de verte huizen, de commune waar ze woonde. Over een hangbrug die je alleen op TV ziet bereikten we de overkant. Blote kindertjes spelend op de oever en in het water. Haar huis lag tegen een berghelling op. Eerst naar beneden een beekje schuin oversteken. Met je schoenen in je hand onwennig met blote voeten over de keien bedding steun zoekend moesten we weer een heel eind omhoog. De weg was niet

meer dan een wat breed uitgevallen dijkje van klei zoals tussen twee sawah's in, in het midden nog eens doorploegd door de poten van buffels die er ook overheen moesten. De woning die we bereikten was verrassend ruim, een paalwoning met brede dikke planken, stevig, redelijke lichtinval, ruimte biedend aan een gezin van 5 mensen. Een paar buurmeisjes waren al meegelopen, versierd met hun kleurrijke hoofdbedekking. Het werd er erg gezellig door. Het meisje hadden we 's morgens in de stad al gezien, net zo stil en schuchter als de jongen met de wang. In huis was ze erg opgetogen, goedlachs, speels en levendig, haar vader herkende ik meteen van ons project in 2007. Het meisje is 4x geopereerd en steeds aan een aansluitend stukje. En ik kan me indenken dat ze nog een paar keer in het programma terug komt. Nu is ze 15 jaar maar kan zich niets herinneren van haar ongelukken. Twee keer achter elkaar is ze door brandletsel getroffen, een keer door heet water en een keer door vuur. Dat moet dan rond haar 2e of 3e jaar zijn gebeurd. Eind 2006 werd ze aan haar rechterarm geholpen. Aan de binnenkant van haar hele arm was de huid niet meegegroeid en zat zo strak dat haar arm en hand geheel krom naar binnen werden getrokken. In 2007 (2x) en 2008 werd ze aan haar linkerhand geholpen, vinger voor vinger kwam aan bod. Bij haar is nagenoeg de hele functie van handen en armen hersteld. Iets waar ze zich misschien niet echt van bewust is geweest omdat het al zo vroeg in haar leven plaats vond. Ze is zo een mooi voorbeeld van wat je met simpele operaties kunt doen, en hoe het uitwerkt als je hulp aanbiedt in plaats van op de vraag ernaar te wachten. Ik ben zo blij met haar situatie als tegenhanger van de eerste twee die we in Dien Bien Phu bekeken.

Het dal waar ze woont lijkt een verscholen paradijsje te zijn, De commune omvat 50 gezinnen, 30 ervan woonden in een cluster bijeen. Moeilijk om er afscheid van te nemen.

Tot gauw, Jo Koster

U mag tot 30 juli reageren op: childsurgery.vietnam@gmail.com